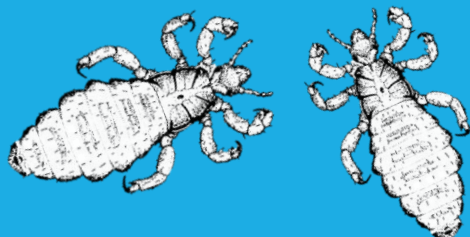

„WSZYSTKO, CO MUSISZ WIEDZIEĆ O WSZAWICY”

-PROGRAM EDUKACYJNY

1. Wszawica jako choroba pasożytnicza.

2. Wszawica w placówkach nauczania.

Ilona Bielecka – starszy asystent Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gdańsku

Aktualizacja – Marika Golan – młodszy asystent Sekcji OZiPZ

WESZ LUDZKA GŁOWOWA

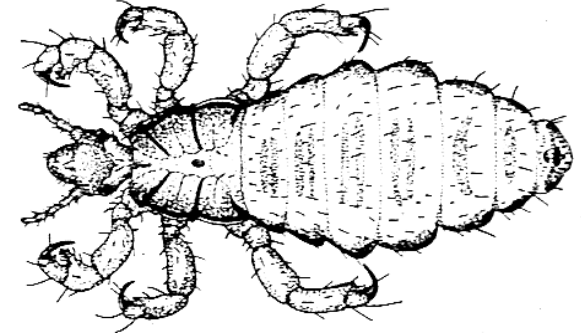
Pediculus humanus capitis

- **Wszawica - pedikuloza, to choroba pasożytnicza!**
- **Jest jedną z najczęstszych chorób pasożytniczych występujących u ludzi**
- Według doniesień naukowców towarzyszy nam od ponad 20 milionów lat.
- *Kiedyś wszy przenosiły **tyfus plamisty europejski**, dlatego widniały w wykazie chorób zakaźnych. Aktualnie takiego zagrożenia nie ma.*
- *Ustawa z dnia **5 grudnia 2008 r.** O zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi **wszawica nie widnieje w wykazie chorób zakaźnych!!***
- Okazja do złapania wszy przez dzieci to **duże skupiska: obozy, sale zabaw, szkoły, przedszkola, kolonie**
- Kiedy dzieci bawią się ze sobą, przytykając blisko głowy, wesz nie ma żadnych ograniczeń w przemieszczaniu się.
- Wesz może zawędrować na nowego żywiciela nawet podczas podróży w dużym tłoku w tramwaju/autobusie.
- Na szczęście w naszym klimacie wszawica, nie powoduje poważniejszych konsekwencji.

WESZ LUDZKA GŁOWOWA

Pediculus humanus capitis

- Rozmiar dorosłego pasożyta: do 2-3 mm.

- Długość życia: ok. 32 - 35 dni

- Barwa: mogą zmieniać zabarwienie dostosowując się do koloru włosów!!

- Zdolność do poruszenia się: bardzo sprawna i szybka we wspinaniu się po włosach, bezradna na gładkiej powierzchni, **nie skacze i nie lata!**

- Pokarm: **krw ludzka** (żywicielem jest tylko człowiek, nie zwierzęta domowe)

- Ilość składanych jaj - około 150 przez 1 samicę w ciągu jej życia (5-10 jaj w ciągu dnia).

- Jaja wszy (gnidy) mają wielkość ok. 1mm, kolor biało-szary. Wesz wydziela specjalny **wodoodporny** klej, którym mocno przymocowuje gnidy do nasady włosów, w odległości 1-2cm od skóry. Zwykle mycie włosów nie usunie gnid, tylko specjalny preparat i wyczesywanie.

- Zakażenie: **bezpośredni kontakt głowy z głową, z zainfekowaną odzieżą (czapki, spinki, pościel, grzebień)**. Wszy nie skaczą i nie latają, a na odzieży i innych przedmiotach mogą przetrwać 36-48 godzin bez żywiciela. Ginie w temperaturze powyżej 55°C.

WESZ LUDZKA GŁOWOWA

Pediculus humanus capitis

GNIDA

5 dni po wylęgu

10-11 dni po wylęgu

WESZ LUDZKA GŁOWOWA

Pediculus humanus capitis

U KOGO NAJCZĘŚCIEJ ?

- Wszawica występuje we wszystkich regionach i strefach klimatycznych świata.

- Wszawica dotyczy wszystkich grup wiekowych, jednak najczęściej występuje u dzieci między 2 -12 r. ż.

Ze względu na zabawy i częste stykanie się dzieci głowami, włosami, gry i sporty kontaktowe, wymienianie się czapkami i ozdobami do włosów, itp..

- Nie ma preferencji do koloru lub rodzaju włosów, rasy, itp. Łatwiej przenosi się u dzieci z długimi włosami, dlatego należy je związywać!!!

WESZ LUDZKA GŁOWOWA

Pediculus humanus capitis

JAK CZĘSTO ?

- Tylko w USA liczba zachorowań szacowana jest na **10 -12 mln** rocznie ⁽¹⁾
- W badaniach przeprowadzonych w Belgii u dzieci w wieku od 2,5 roku do 12 lat określono średnią ilość zainfekowanych dzieci na **8,9%** populacji.

Badania: Willems S, et al. The importance of economic status and individual characteristics head lice in schoolchildren. Eur. J. Dermatol 2005

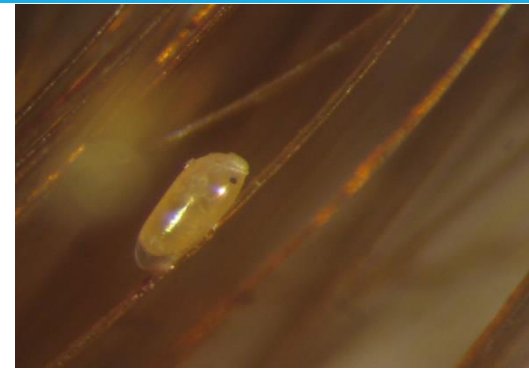
- Walia **10%** (*Welsh PHLS*) 2002. Wielka Brytania **0,6%-15%** (*Burgess et al.*) 1996.

(1) Chodorowska G., Juskiewicz-Borowiec M., Wojnowska D. i wsp.: Wszawica głowowa - współczesne problemy epidemiologiczne. W: Buczek A., Błaszak C. (red.): Stawonogi - różnorodność form i oddziaływań. Wyd. Koliber, Lublin 2005, 171-176.

(2) Elston D. M.: Drug-resistant lice. Arch. Dermatol. 2003, 139 (8), 1061-1064.

WESZ LUDZKA GŁOWOWA

Pediculus humanus capitis

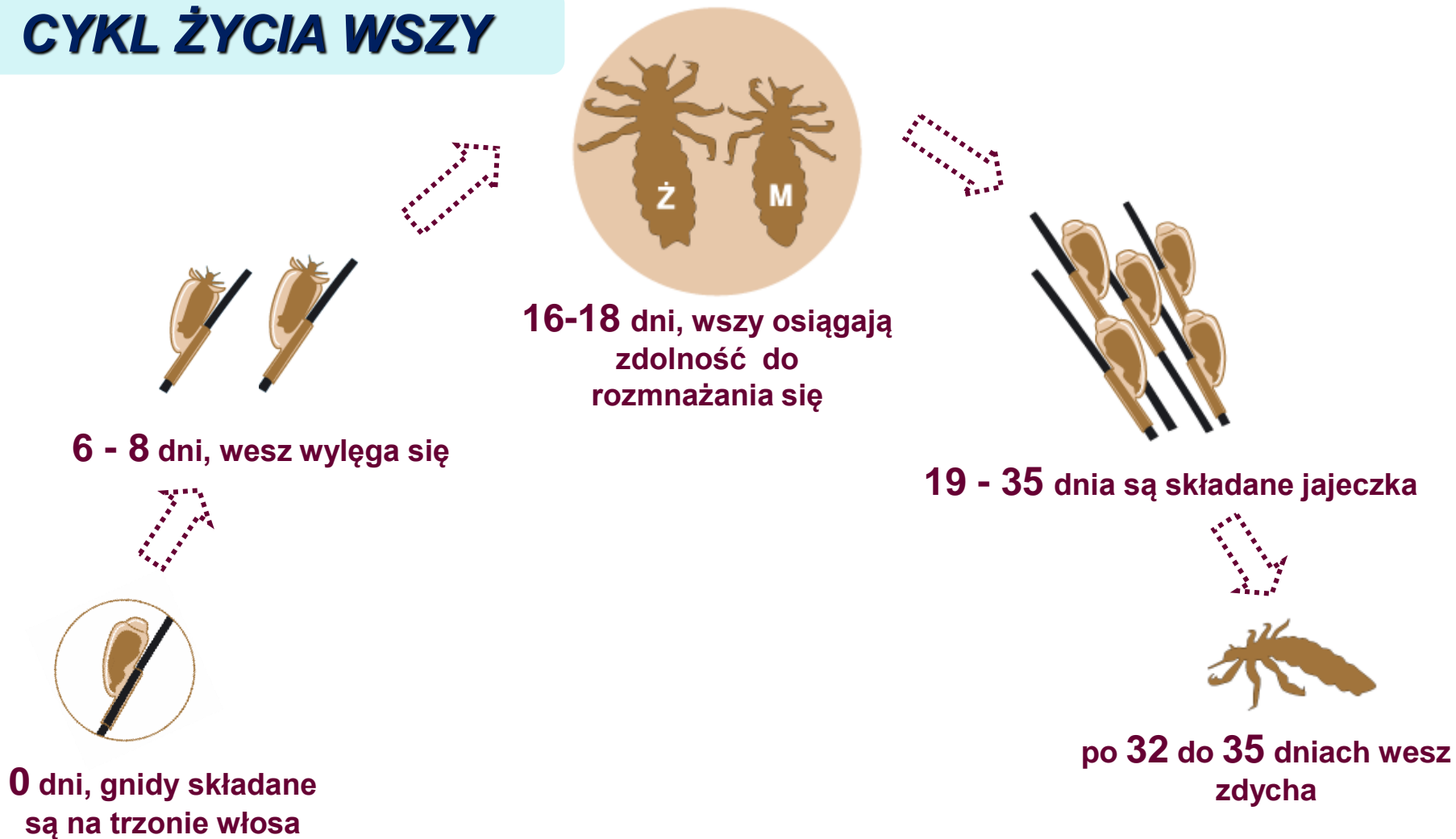
CYKL ŻYCIA WSZY

- Jajeczka wszy zwane **gnidami** składane są w odległości 1-2 cm od skóry głowy, przyczepiają się mocno do włosów specjalnym **wodoodpornym** klejem.
- Gnidy są bardzo małe, ich wielkość jest średnio jak główka od szpilki.
- Z jaj w ciągu 6 - 8 dni wylęga się larwa, która przeradza się w dorosłego pasożyta po kolejnych 10 dniach, *(czyli w 16-18 dniu życia wesz osiąga zdolność do rozmnażania się).*
- Od 19 do 35 dnia życia samica wszy składa około 5 -10 jajeczek dziennie (1 wesz przez 16 dni nawet 150 jajeczek).
- Po 32-35 dniach wesz zdycha.

WESZ LUDZKA GŁOWOWA

Pediculus humanus capitis

CYKL ŻYCIA WSZY

WESZ LUDZKA GŁOWOWA

Pediculus humanus capitis

JAK SIĘ OBJAWIA

- świąd skóry spowodowany reakcją alergiczną na ślinę wszy,
- widoczne we włosach wszy oraz gnidy przyklejone do włosów, głównie w okolicy karku, skroni i za uszami (ciepłe i lekko wilgotne miejsca),
- miejscowe powiększenie węzłów chłonnych.

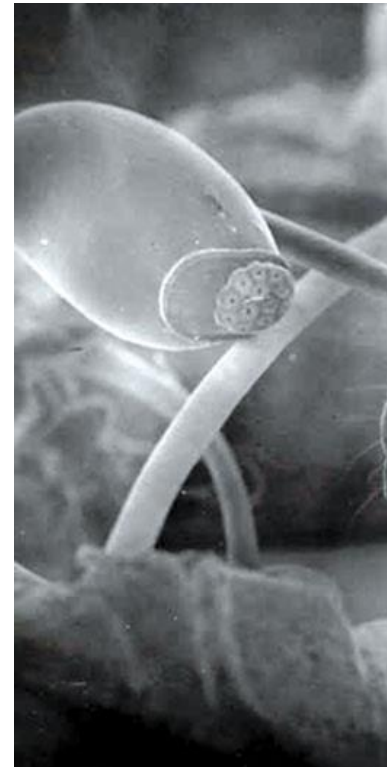

WESZ LUDZKA GŁOWOWA

Pediculus humanus capitis

CHOROBY

- Ukłucia wszy powodują silne swędzenie, a u osób wrażliwych nawet odczyn alergiczny, który utrzymuje się przez kilka dni.
- Podczas ssania krwi wesz może przenieść drobnoustroje chorobotwórcze wywołujące grzybicę.
- Drapanie miejsc ukłutych może być przyczyną groźnych nadkażeń paciorkowcem lub gronkowcem, stanów zapalnych skóry, zapaleniem mieszków włosowych.

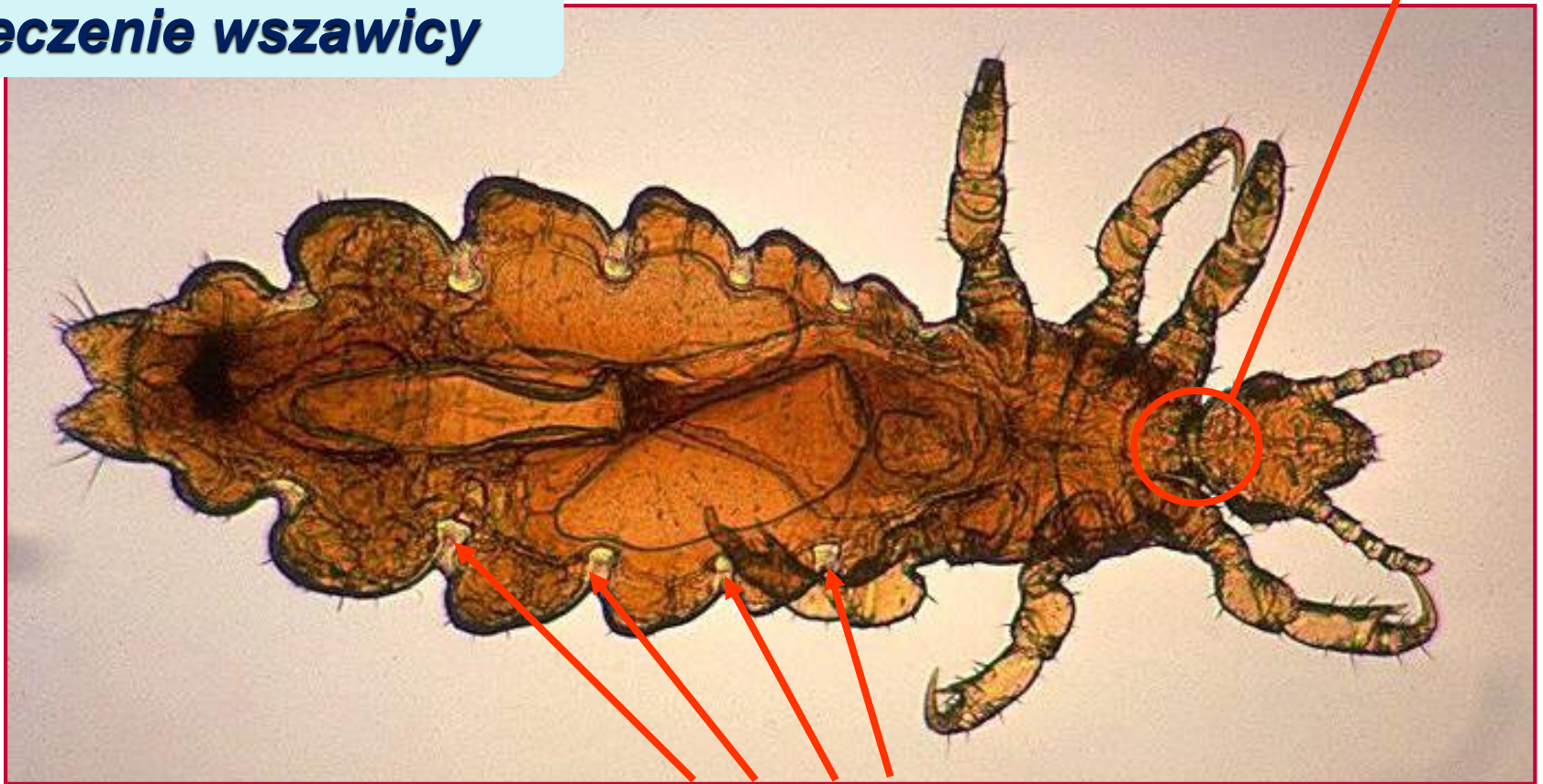

WESZ LUDZKA GŁOWOWA

Pediculus humanus capitis

Leczenie wszawicy

UKŁAD NERWOWY

Otwory Oddechowe (PRZETCHLINKI)

Preparaty na wszy działają na 2 sposoby:

- na układ nerwowy (insektycydy)
- lub na układ oddechowy – uduszenie (olej silikonowy)

WESZ LUDZKA GŁOWOWA

Pediculus humanus capitis

Leczenie wszawicy

Preparaty zwalczające wszawicę:

- zawierające **permetrynę** (insektycyd – śr. owadobójczy), w postaci szamponu, lotionu lub kremu, nakładanych na suche włosy, działa na ukł. nerwowy wszy.
- zawierające 4-procentowy **roztwór dimetikonu i cyklometikonu** do wcierania w suche włosy; Dimetikon to **syntetyczny olej silikonowy**, który dzięki niewielkiemu napięciu powierzchniowemu wnika nawet w najmniejsze szczeliny. Roztwór otacza szczelnie wszy, zatyka aparat oddechowy uniemożliwiając oddychanie, powodując uduszenie wszy. Zabija także gnidy.
- Wyżej wymienione preparaty są w Polsce dostępne bez recepty, *pod różnymi nazwami handlowymi*.
- **Leczenie powinno objąć całą rodzinę! Nawet jeśli u innych domowników nie znaleziono wszy!**
- **Dokładnie przeczytaj ulotkę – czas trzymania preparatu na włosach oraz powtórzenie kuracji w razie potrzeby jest bardzo ważne!!**
- Kiedyś stosowano szampony zawierające DDT (pestycyd - środek owadobójczy), niestety były one potencjalnie szkodliwe także dla dziecka ze względu na wysoką toksyczność. W dodatku wszy dość szybko uodporniły się na DDT!!

WESZ LUDZKA GŁOWOWA

Pediculus humanus capitis

MIT/PRAWDA

- Wesz głowowa potrafi skakać, latać – **potrafi tylko szybko biegać, nie lata, nie skacze.**
- Wszy głowowe mogą być roznoszone przez zwierzęta domowe – **żywicielem wszy jest tylko i wyłącznie człowiek.**
- Wesz wybiera częściej niektóre typy włosów (kręcone, czarne, brudne) – **wszy lubią każdy typ włosów, a zwłaszcza włosy czyste!**
- Choroba częściej dotyczy osób o niskim stanie higieny lub rodzin ubogich lub żyjących w ubóstwie – **dotyczy wszystkich niezależnie od statusu społecznego!!**
- Można zapobiec wszawicy poprzez częste mycie głowy szamponem – **zwykły szampon nie zwalcza wszawicy ani jej nie zapobiega.**
- W aptekach są środki dające 100% skuteczność wyleczenia – **przy całkowitym zastosowaniu się do ulotki preparatu, zaaplikowaniu środka zgodnie z ulotką u wszystkich domowników oraz systematycznym wyczesywaniu i przeglądaniu głów - można uzyskać skuteczność 99,9%. Zastosowanie się do zaleceń producenta preparatu jest bardzo ważne, **należy czytać ulotki!!!****

Rodzicu, jeśli znajdziesz wszy u swojego dziecka, zachowaj spokój.

- **Sprawdź głowy pozostałych domowników.**
W postawieniu diagnozy czy jest to wszawica zawsze może rodzicom pomóc lekarz rodzinny.
- **Kup w aptece preparat do zwalczania wszy.**
Poradź się lekarza lub farmaceuty. Stosuj produkty o udokumentowanej skuteczności i bezpieczeństwie.
- **Kup w aptece preparaty odstraszające wszy** i spiskuj włosy dziecka przed wyjściem do szkoły.
- **Zapoznaj się dokładnie z ulotką** i postępuj zgodnie z zaleceniami producenta (zwróć uwagę na **czas trzymania preparatu na włosach oraz ewentualną konieczność powótrzenia kuracji**).
- **Kurację przeprowadź profilaktycznie u wszystkich domowników**, nawet jeśli nie widać u nich wszy!!
- **Wypierz** pościel, ręczniki, czapki, szaliki, pluszaki w **temp. powyżej 55°C.**
- **Odkurz** dokładnie mieszkanie, **wyparz** grzebienie, spinki itp.
- Jeśli czegoś nie można wyprać – **zamknij w szczelnym foliowym worku na 3 tygodnie** (*wesz może przeżyć bez krwi człowieka do 48 godzin, ale pamiętaj, że ewentualne jaja mogą się dopiero wykluć za kilka dni*).

Rodzicu, jeśli znajdziesz wszy u swojego dziecka, zachowaj spokój.

- Koniecznie **poinformuj przedszkole lub szkołę** o wystąpieniu wszawicy u Twojego dziecka, aby dyrekcja placówki mogła wdrożyć odpowiednie działania. Sam też chciałbyś wiedzieć o wystąpieniu wszawicy w placówce.
- **Nie posyłaj dziecka do szkoły/przedszkola, póki nie wyleczysz wszawicy.** Będzie zarażało inne dzieci, powstanie błędne koło.... Sam też nie chciałbyś żeby inne dzieci z wszawicą przychodziły do szkoły i zaraziły Twoje dziecko.
- **Sprawdzaj głowę dziecka** raz w tygodniu (oraz po każdym powrocie z wakacji, wyjazdu, kolonii). W diagnozie może pomóc lekarz rodzinny.
- **Powiedz dziecku**, aby nie korzystało z pożyczonych czapek, szczotek, gumek do włosów, itp. I nie pożyczowało swoich. **Pilnuj, aby dziecko miało związane włosy**, zwłaszcza w trakcie zabaw z innymi dziećmi.

Wszawica a przepisy prawa

Do 5 grudnia 2008 roku wszawica **była** jednostką chorobową umieszczoną w wykazie chorób zakaźnych i zakażeń stanowiącym załącznik do Ustawy z dnia 6 września 2001r. o *chorobach zakaźnych i zakażeniach u ludzi* (Dz. U. Nr 126 poz. 1384 z dnia 31 października 2001r.)

Art. 25.2 mówił wówczas o zakazie uczęszczania do przedszkoli, szkół i innych placówek osób podejrzanych o chorobę zakaźną lub zakażenie.

Jednak ze względu na fakt, że na terenie Polski od lat nie występują już niebezpieczne choroby zakaźne przenoszone przez wszy (tyfus plamisty)

wszawica została wykreślona z wykazu chorób zakaźnych.

Wszawica a przepisy prawa

**Nie można zabronić dziecku
z wszawicą przyjścia do placówki nauczania.**

Decyzja o pozostaniu dziecka w domu do czasu usunięcia wszy

nie wymaga interwencji organów władzy publicznej w trybie przewidzianym przepisami rangi ustawowej, lecz **znajduje się całkowicie w gestii jego rodziców /
opiekunów.**

Należy **prosić rodziców o rozsądek** i zwrócić ich uwagę na problem rozprzestrzeniania się wszawicy w szkole / przedszkolu i na powtórne zarażanie się dzieci od siebie nawzajem (**powstaje błędne koło**).

Wszawica w placówkach nauczania.

Profilaktyka i zwalczanie wszawicy u dziecka należy przede wszystkim do rodziców / opiekunów!!

Zaleca się, aby działania higieniczne przeciw wszawicy były podjęte przez rodziców lub opiekunów niezwłocznie, a czas nieobecności dziecka w placówce był możliwie najkrótszy.

Do dyrekcji szkół i przedszkoli należy z kolei zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków uczestnictwa w zajęciach.

Wszawica w placówkach nauczania.

**Zapewnienie warunków organizacyjnych
do bezpiecznego i higienicznego pobytu dzieci
w placówkach oświatowych i opiekuńczych
jest obowiązkiem dyrektora placówki!**

*zgodnie z § 2 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu
z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych
i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2003 nr 6 poz. 69)*

69

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU¹⁾

z dnia 31 grudnia 2002 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach

Na podstawie art. 95a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 i Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 28, poz. 153 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 117, poz. 759 i Nr 162, poz. 1126, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 19, poz. 239, Nr 48, poz. 550, Nr 104, poz. 1104, Nr 120, poz. 1268

§ 2. Dyrektor zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole lub placówce, a także bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez szkołę lub placówkę poza obiektami należącymi do tych jednostek.

Wszawica w placówkach nauczania.

- Dyrektor danej placówki w ramach zapewnienia **bezpiecznych i higienicznych warunków** uczestnictwa dzieci w zajęciach powinien zlecić: **dokładne wyczyszczenie miejsc zabaw dzieci, odkurzenie dywanów, wypranie pościeli, pluszaków, itp.**
- Należy zadbać, aby **czapki w szatni nie stykały się ze sobą**, żeby dzieci nie wymieniały się garderobą, ozdobami do włosów itp.... **Dziewczynki powinny mieć związane włosy**, zwłaszcza podczas zabawy z rówieśnikami.
- W przypadku wystąpienia trudności, np. w rodzinach o niskim statusie socjoekonomicznym dyrekcja placówki może podjąć **współpracę z MOPR** w celu udzielenia wsparcia tym rodzinom w rozwiązaniu problemu wszawicy wśród wszystkich domowników. Koszt pełnej kuracji dla 5 osobowej rodziny (uwzględnić należy też dorosłych domowników!!) może wynosić nawet 250 zł – nie każdą rodzinę stać na to, zwłaszcza gdy problem się powtarza. Warto wówczas zwrócić się o pomoc do MOPRu.

Wszawica w placówkach nauczania.

- **Działania profilaktyczne** w placówkach oświatowo-wychowawczych muszą być realizowane **systematycznie i w sposób skoordynowany**.
- Niezbędna jest do tego współpraca pomiędzy rodzicami, dyrekcją placówki, nauczycielami i wychowawcami oraz pielęgniarką szkolną.

Obejmują one systematyczną akcję oświatową
(pogadanki, materiały informacyjne w formie ulotek, plakatów, e-maile)
skierowaną do dzieci i młodzieży,
ale przede wszystkim do rodziców!!

Wszawica w placówkach nauczania

Ponadto:

- ❑ Należy opracować "procedurę postępowania na wypadek wystąpienia w placówce wszawicy".
- ❑ Należy niezwłocznie poinformować rodziców o przypadkach wszawicy w placówce oraz te informacje połączyć z działaniami **edukacyjnymi dla rodziców**:
 - w gablotach wywiesić informacje dla rodziców na temat zwalczania wszawicy (ulotki, plakaty),
 - dodatkowo przekazać te informacje na zebraniu z rodzicami lub indywidualnie, gdy przyprowadzają lub odbierają dziecko,
 - rozesłać informacje o zwalczaniu wszawicy pocztą elektroniczną/ przez dziennik elektroniczny

*Nie zostawiać rodziców z samą informacją o wystąpieniu wszawicy,
bez wiadomości o jej zwalczaniu, profilaktyce,
to rodzi panikę u wielu rodziców.....*

Wszawica w placówkach nauczania

Systematyczne przeglądy czystości głów dzieci:

- Zwłaszcza **po feriach i wakacjach**. Odnotowywać fakt dokonania przeglądu głów.
- Jeśli w szkole wystąpił przypadek wszawicy należy wykonać przeglądy głów **w całej szkole**, a **przede wszystkim w całej klasie**, w której był ten przypadek (pielęgniarka szkolna lub inna osoba wyznaczona przez dyrektora placówki).
- Jeśli w szkole jest **rodzeństwo** ucznia, u którego stwierdzono wszawicę, należy przebadać również rodzeństwo i uczniów klas, do których uczęszcza rodzeństwo.
- Po stwierdzeniu wszawicy osoba dokonująca przeglądu głów jest zobowiązana do jak najszybszego **powiadomienia rodziców/opiekunów dziecka**.
- O wystąpieniu wszawicy osoba dokonująca przeglądu głów powinna także **poinformować niezwłocznie dyrektora** szkoły, nie informując o danych personalnych ucznia.
- Również **rodzice**, którzy stwierdzą wszawicę u swojego dziecka, **powinni jak najszybciej powiadomić o tym szkołę/przedszkole** celem wprowadzenia w placówce odpowiednich działań.

Wszawica w placówkach nauczania

- Nie ma zapisu o tym, że przedszkole musi posiadać pielęgniarkę do wykonywania przeglądu głów dzieci. Nie ma też obowiązku, żeby nauczyciel w przedszkolu (gdy nie ma pielęgniarki) wykonywał przeglądy głów u dzieci – **ale dyrektor może zdecydować inaczej i wyznaczyć osobę odpowiedzialną za przeglądy głów dzieci** i wpisać to do „*procedury postępowania na wypadek wystąpienia w placówce wszawicy*”.
- Jeśli w przedszkolu nie ma osoby wyznaczonej do przeglądów głów dzieci - ten obowiązek spoczywa na rodzicach dzieci. **Przedszkole powinno rodzicom przypominać o wykonywaniu przeglądów głów u dzieci.** W procedurze postępowania należy wówczas umieścić zapis, że przeglądy głów dokonują rodzice.
- W postawieniu diagnozy, czy jest to wszawica i jaki preparat zastosować, zawsze może rodzicom pomóc **lekarz rodzinny**.

Zakład Medycyny Szkolnej Instytutu Matki i Dziecka stoi na stanowisku, iż:

- Nie wolno publicznie (w obecności osób trzecich) sprawdzać czystości uczniów. Kontrola musi być prowadzona indywidualnie, w wydzielonym pomieszczeniu.
- Dyrekcja szkoły i nauczyciele nie mają prawa do informacji o stanie czystości danego ucznia. Pielęgniarka ma prawo podać jedynie informacje o skali problemu na terenie szkoły.
- Pielęgniarka może odmówić dokonania przeglądu (np. w sytuacji konieczności wykonania innych pilnych zadań w danym czasie), powinna jednak wskazać najbliższy możliwy termin lub przeprowadzić instruktaż dla rodziców, jak i kiedy dokonywać u dzieci przeglądów czystości.
- Zgoda rodziców na objęcie dziecka opieką (w tym również opieką zdrowotną przez pielęgniarkę lub higienistkę szkolną w szkole lub placówce) jest równoznaczna z wyrażeniem zgody na dokonanie (w uzasadnionym przypadku) przeglądu czystości skóry głowy dziecka. W związku z tym rodzice lub opiekunowie nie muszą za każdym razem przekazywać pisemnej zgody na przeprowadzenie kontroli czystości głowy u dziecka, ale dyrekcja szkoły może wprowadzić pisemne „zgody rodziców” na przeglądy głów u dzieci (może to być jedna zgoda na cały okres nauki w danej szkole).
- Rodzic/opiekun prawny może nie wyrazić zgody na objęcie jego dziecka badaniem.
- O terminie planowanej kontroli higienicznej należy powiadomić rodziców dziecka lub opiekunów.

Stanowisko Ministerstwa Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży

- Pielęgniarka, która przeprowadza kontrolę, powiadamia o jej wynikach dyrektora placówki. Informacja dla dyrektora (zgodnie ze standardem poufności) obejmuje fakt wystąpienia wszawicy oraz skalę zjawiska w danej grupie dzieci, nie może obejmować danych personalnych dziecka.
- Równocześnie, indywidualnie, pielęgniarka zawiadamia rodziców lub opiekunów prawnych dziecka o konieczności podjęcia niezwłocznych zabiegów higienicznych skóry głowy. W razie potrzeby instruuje rodziców o sposobie działania i monitoruje skuteczność ich działań.
- Niektórzy rodzice mogą wyrazić sprzeciw wobec informacji o kontroli higienicznej dziecka i nie podjąć niezbędnych działań higienicznych. W takim przypadku należy zawiadomić dyrektora placówki o obawach co do właściwego wykonywania obowiązków rodzicielskich wobec dziecka.
- W przypadku uporczywego uchylania się rodziców lub opiekunów dziecka od działań mających na celu ochronę jego zdrowia i dbałości o higienę, dyrektor szkoły zawiadamia pomoc społeczną. Brak działań rodziców może rodzić podejrzenie o zaniedbywanie przez nich dziecka.

Wszawica a Inspekcja Sanitarna.

- ❑ Również w związku ze zmianami na liście chorób zakaźnych **Inspekcja Sanitarna ma ograniczone możliwości działania.**
- ❑ **Nie ma obowiązku zgłaszania wszawicy do Inspekcji Sanitarnej przez lekarzy.**
- ❑ ***Profilaktyka i zwalczanie wszawicy należy przede wszystkim do rodziców!***
- ❑ Pozostało nam jedynie **wsparcie szkół edukacją**, poradnictwem, materiałami edukacyjnymi, kontrole stanu higieniczno–sanitarnego szkoły i posiadanych procedur
- ❑ Jednak ze względu na wciąż dużą ilość przypadków wszawicy w Gdańsku **dyrektorzy szkół i przedszkoli** od czerwca 2015 roku poproszeni są **o przekazywanie co kwartał raportów z bieżącej sytuacji w placówce w zakresie wszawicy,** aby Inspekcja Sanitarna, mimo braku obowiązku zgłaszania wszawicy, mogła monitorować sytuację w tym zakresie i odpowiednio reagować.

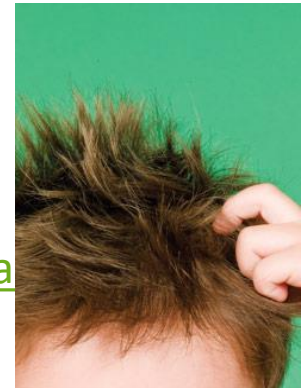
Dodatkowe informacje

Więcej informacji na temat profilaktyki wszawicy znajduje się na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gdańsku

www.psse.gda.pl

Oraz:

- <https://gis.gov.pl/zdrowie/wszawica-choroba-ktora-trzeba-leczyc-a-nie-na-wstydzic/>
- <http://www.wsse-kielce.pl/higiena-dzieci-i-mlodziezy/poradniki-hdm/poza-szkola/117-profilaktyka-i-zwalczanie-wszawicy>
- <https://www.gov.pl/web/zdrowie/wszawica>

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ :)